

Bijlage Categorieën voor herbestemming

versie 2 - 2018

In het geval van een herbestemming is het noodzakelijk element per element te overlopen, omdat voor alle objecten een beslissing moet genomen worden. De categorieën zijn bedoeld om de besluitvorming te ondersteunen: wordt het behoud in situ, herbestemming, afstoting of vernietiging?

1. Belang van de band met het gebouw

Wat? Deze categorie zegt iets over het belang van de objecten voor het erfgoed geheel, dus de band met het gebouw: het onroerende. Ze kunnen de besluitvorming over de locatie ondersteunen: blijft dit best ter plaatse?

Weging

Categorie band met gebouw	Omschrijving
Hoog	<ul style="list-style-type: none"> • onmisbaar voor de erfgoedwaarden van het geheel, dikwijls beeldbepalend • scoorde 'hoog' bij ensemblewaarde • en/of is aangemerkt als cultuurgoed van een beschermd monument • of kan niet losgemaakt worden zonder dat het object zelf aanzienlijk waardeverlies zou leiden <p>→ Behoud ter plaatse is essentieel, ook bij herbestemming van het gebouw</p>
Gemiddeld	<ul style="list-style-type: none"> • belangrijk voor de erfgoedwaarden van het geheel • het hoort bij een ensemble, mede beeldbepalend • scoorde 'gemiddeld' bij ensemblewaarde • of scoorde 'laag' bij ensemblewaarde, maar kan niet losgemaakt worden zonder dat het object schade oploopt <p>→ Behoud ter plaatse is wenselijk, ook bij herbestemming van het gebouw</p>
Laag	<ul style="list-style-type: none"> • ondersteunt de betekenisvolle beleving van het ensemble • of hoort er bij maar wordt niet meer gebruikt / is niet meer aanwezig in het ensemble (vaak in bergruimten bewaard) • scoorde 'laag' bij ensemblewaarde <p>→ Kan ook naar een andere locatie zonder groot verlies aan erfgoedwaarden voor het geheel</p>
Geen	<ul style="list-style-type: none"> • geen relatie met het geheel • scoorde 'geen' bij ensemblewaarde • soms zelfs een negatieve impact op geheel, het stoort <p>→ Wenselijk dat dit element een andere locatie krijgt</p>

2. Belang van de band met de gemeenschap

Wat? Deze categorie zegt iets over de verbondenheid met de gemeenschap, die bepaald is door het gekozen perspectief van de waardering: organisatie, lokaal, regionaal of nationaal/internationaal. Meestal gaat het om de lokale en/of de religieuze gemeenschap. Het is in feite de som van de sociale waarden. Het ondersteunt de besluitvorming over de herbestemming van het erfgoed: binnen welke gemeenschap hoort het? Dezelfde parochie, dorp, wijk? Of is het ook relevant voor een andere, gelovige gemeenschap ofwel een niet-religieuze gemeenschap?

Weging

Categorie band gemeenschap	Omschrijving
Hoog	<ul style="list-style-type: none"> • onmisbaar voor de gemeenschap, hun 'schat', bepalend voor hun identiteit • scoorde 'hoog' bij de sociale waarden (en vaak ook gebruikswaarden)<ul style="list-style-type: none"> → De verbondenheid met de gemeenschap is cruciaal en moet ook bij herbestemming blijven (bv. door opstelling in een ander lokaal publiek gebouw)
Gemiddeld	<ul style="list-style-type: none"> • betekenisvolle verbondenheid met de gemeenschap • scoorde 'gemiddeld' bij de sociale waarden en/of de gebruikswaarden<ul style="list-style-type: none"> → Wenselijk een herbestemming te zoeken waarbij dit object in de gemeenschap blijft
Laag	<p>ondersteunt in beperkte mate het betekenisvol gebruik door de gemeenschap, maar is vervangbaar</p> <p>scoorde laag bij de sociale waarden en/of de gebruikswaarden</p> <ul style="list-style-type: none"> → In principe kan dit object herbestemd worden buiten de lokale gemeenschap, bijvoorbeeld bij een andere religieuze gemeenschap
Geen	<ul style="list-style-type: none"> • geen belang voor de gemeenschap. • scoorde 'geen' bij de sociale waarden en/of de gebruikswaarden<ul style="list-style-type: none"> → Doorgaans maakt het niet veel uit wat de herbestemming is

3. Belang van de historische waarden en de kwaliteiten

Wat? Deze categorie zegt iets over de som van de historische erfgoedwaarden en de kwaliteiten. Het ondersteunt de besluitvorming over of iets waardevol erfgoed is dat behouden moet worden voor het publiek domein in een erfgoedcontext, zoals een museum of een archief.

Weging

Categorie historische waarden	Omschrijving
Hoog	<ul style="list-style-type: none"> • topstuk, pronkstuk, kerncollectie • scoorde 'hoog' bij één of meer historische waarden • scoorde 'gemiddeld' of 'hoog' bij de kwaliteiten, met name zelfzaamheid of representativiteit. Is zeldzaam of zeer gaaf, meestal ook op regionale schaal • is vaak opgenomen in publicaties, catalogi, tentoonstellingen en soms zelfs als erfgoed formeel beschermd • dikwijls al op een bijzondere wijze tentoongesteld <p>→ Bij herbestemming is behoud van dit erfgoed in het publiek domein belangrijk, vaak in een museum of archief</p>
Gemiddeld	<ul style="list-style-type: none"> • scoorde 'gemiddeld' bij historische waarden en de kwaliteiten • is soms opgenomen in publicaties • soms gevraagd voor tentoonstellingen/buiklenen <p>→ Ook dit erfgoed blijft best voor publiek domein behouden en heeft soms potentieel om in een lokaal museum of archief te worden opgenomen</p>
Laag	<ul style="list-style-type: none"> • scoorde 'laag' bij historische waarden • dikwijls maar niet altijd (!) in bergruimten verzeild geraakt <p>→ Meestal heeft dit element weinig potentieel om te worden opgenomen in de collectie van een erfgoedinstelling</p>
Geen	<ul style="list-style-type: none"> • scoorde 'geen' bij de historische waarden • wordt misschien niet als erfgoed beschouwd <p>→ Hoort niet in een erfgoedcollectie</p>

4. Advies bestemming

Wat? Tenslotte ligt een conclusie voor de hand, op basis van de waardering van het geheel, en soms van de waardering van elementen apart en op basis van de categorisering van de elementen. Per inventarisnummer wordt een kleurcode toegekend.

Bestemmingscodes

Advies bestemming	Omschrijving
Blauw	Het element blijft ter plaatse in het gebouw aanwezig, zolang mogelijk, ook bij herbestemming van het gebouw. Bij sloop van het gebouw wordt dit advies herbekeken. (o.w.v. belang band gebouw).
Paars	Herbestemming: het element verhuist naar de nieuwe fusiekerk.
Bruin	Herbestemming: het element wordt overgedragen aan de nieuwe fusiekerk, maar moet wegens plaatsgebrek elders (tijdelijk) opslagen worden.
Geel	Herbestemming: het element blijft in de gemeenschap, in een voor hen toegankelijke omgeving, zoals een ander openbaar gebouw, parochiezaal, school, rusthuis ... (o.w.v. belang band gemeenschap).
Groen	Herbestemming: het element gaat naar een archief, museum of andere erfgoedinstelling (o.w.v. belang historische waarden en kwaliteiten).
Wit	Herbestemming in andere kerken (binnen- en buitenland, missies) is een zinvolle optie. (o.w.v. de duidelijke kerkelijke gebruikswaarde)
Rood	Afstoting: over dit element kan vrij beschikt worden: verkoop, schenking aan particulieren, gebruik als rekwisiet of educatief materiaal. (o.w.v. het onbestaande of geringe belang voor gemeenschap, belang van de band gebouw en belang van de historische waarden).
Zwart	Vernietigen is enige optie (omwille van slechte conditie, te gevoelig karakter en ontbreken van sociale, historische of gebruikswaarden).
Grijs	Blijft onduidelijk, verder onderzoek nodig. Zolang moet het bewaard worden.